

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering

---

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering som totalt uppgår till ca 25,6 miljarder kronor för 2018. Därmed avstyrker utskottet oppositionspartiernas alternativa anslagsförslag. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag till bemyndiganden om ekonomiska åtaganden.

I betänkandet finns en reservation (SD). Ledamöterna för Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har avstått från att delta i utskottets beslut och redovisar i stället sin syn på anslagen i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:1 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering.

Cirka 40 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2017/18 som påverkar anslagen inom utgiftsområdet.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Budgetprocessen i riksdagen	5
Utskottets överväganden.....	7
Anslag inom utgiftsområde 13	10
Reservation	29
Anslag inom utgiftsområde 13 (SD).....	29
Särskilda yttranden	33
1. Anslag inom utgiftsområde 13 (M, C, L, KD).....	33
2. Anslag inom utgiftsområde 13 (M, C, KD)	33
3. Anslag inom utgiftsområde 13 (M)	34
4. Anslag inom utgiftsområde 13 (C)	35
5. Anslag inom utgiftsområde 13 (L)	36
6. Anslag inom utgiftsområde 13 (KD)	38
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	40
Propositionen	40
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	40
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens anslagsförslag	44
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och oppositionens förslag till beställningsbemyndiganden	45
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	46
<i>Bilaga 5</i>	
Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden	47
<i>Bilaga 6</i>	
Reservanternas anslagsförslag	48
<i>Bilaga 7</i>	
Reservanternas förslag till beställningsbemyndiganden	49

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Anslag inom utgiftsområde 13

a) Anslagen för 2018

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 13 enligt utskottets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 13 punkt 1 och avslår motionerna

2017/18:47 av Robert Hannah (L) yrkandena 2 och 3,
 2017/18:2815 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 9, 23, 29 och 31,
 2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkandena 14–18,
 2017/18:3129 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkandena 5 och 6,
 2017/18:3182 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) yrkande 8,
 2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 30,
 2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1, 2 och 12,
 2017/18:3591 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 9 och 11,
 2017/18:3608 av Paula Bieler m.fl. (SD),
 2017/18:3625 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
 2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 1, 10 och 20–24,
 2017/18:3703 av Annika Qarllsson m.fl. (C),
 2017/18:3789 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkandena 5 och 6,
 2017/18:3809 av Fredrik Malm m.fl. (L),
 2017/18:3891 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 4 och 8 samt
 2017/18:3901 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) yrkandena 1–4.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i utskottets förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:1 utgiftsområde 13 punkt 2.

Reservation (SD)

Stockholm den 5 december 2017

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Raimo Pärssinen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Raimo Pärssinen (S), Jessica Polfjärd (M)*, Annelie Karlsson (S), Jessika Roswall (M)*, Ann-Christin Ahlberg (S), Sven-Olof Sällström (SD), Patrik Björck (S), Marco Venegas (MP), Christian Holm Barenfeld (M)*, Magnus Persson (SD), Fredrik Malm (L)*, Désirée Pethrus (KD)*, Magnus Manhammar (S), Erik Andersson (M)*, Serkan Köse (S), Christina Høj Larsen (V) och Fredrik Christensson (C)*.

* Avstår från ställningstagande, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2017/18:1 i de delar som gäller utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrars etablering och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2017/18 som påverkar anslagen inom utgiftsområdet för 2018. Budgetpropositionen för 2018 bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2018 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna föreslår i sina anslagsmotioner. I bilaga 4 och 5 finns utskottets förslag till anslagsfördelning och beställningsbemyndiganden. Reservanternas anslagsförslag och förslag till beställningsbemyndiganden finns i bilaga 6 och 7.

Under beredningen av ärendet har information lämnats till utskottet av

- regeringen genom arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson
- regeringen genom barn-, äldre- och jämställdhetsminister Åsa Regnér
- regeringen genom kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke
- Konjunkturinstitutet genom prognoschef Ylva Hedén Westerdahl
- Statistiska centralbyrån genom enhetschef Magnus Sjöström
- Arbetsförmedlingen genom generaldirektör Mikael Sjöberg.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen). Riksdagen har, med bifall till regeringens förslag, bestämt utgiftsramen för utgiftsområde 13 för 2018 till 25 600 209 000 kronor (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:FiU1, rskr. 2017/18:54). Arbetsmarknadsutskottet lämnade den 24 oktober 2017 ett yttrande till finansutskottet över regeringens förslag till utgiftsramar för utgiftsområdena 13 och 14 (ytr. 2017/18:AUIy).

I detta ärende ska arbetsmarknadsutskottet föreslå för riksdagen hur anslagen ska fördelas inom ramen för utgiftsområde 13. Riksdagen ska ta ställning till anslagen för utgiftsområdet genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. Redovisningen ska vara anpassad till utgiftsområdet.

I utskottens beredning av ärenden ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår det att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden granskat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 13 i budgetpropositionen. Granskningen syftar till att vara ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 13

Propositionen

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om mål för jämställdhetspolitiken, integrationspolitiken och för politiken mot diskriminering. Jämställdhetspolitikens mål är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. För politiken mot diskriminering är målet ett samhälle fritt från diskriminering. För politiken mot segregation finns det inget riksdagsbundet mål. Området infördes 2017, och en resultatredovisning lämnas nu för första gången.

När det gäller jämställdhetspolitiken arbetar regeringen utifrån sex underliggande delmål, som är tänkta att fungera som en precisering av det övergripande riksdagsbundna målet och ett förtydligande av regeringens prioriteringar inom jämställdhetspolitiken. För respektive delmål listas ett antal resultatindikatorer. Exempel på indikatorer är könsfördelning när det gäller chefer i offentlig och privat sektor och styrelseledamöter och ledning i börsföretag, kvinnors lön som andel av mäns lön samt anmälda våldsbrott. För det nya delmålet jämställd utbildning anges bl.a. indikatorerna utbildningsnivå för befolkningen i åldrarna 25–64 år och avgångna elever från gymnasieskolan efter program eller anknytning till program. För det nya delmålet jämställd hälsa anges bl.a. indikatorerna självupplevd hälsa och dödstal efter dödsorsak. För de nya delmålen anger regeringen att indikatorerna kan komma att kompletteras eller justeras framöver. I bilaga 3 till budgetpropositionen (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor) redovisas utvecklingen av den ekonomiska jämställdheten mer ingående. Utifrån resultatredovisningen gör regeringen en bedömning av utvecklingen i förhållande till de mål riksdagen beslutat om.

När det gäller målet för integrationspolitiken framgår det av resultatredovisningen bl.a. att det främst är genom generella insatser för hela samhället som målet uppnås. Därför redovisas resultat av insatser med betydelse för integrationen till stor del även inom andra utgiftsområden. De generella åtgärderna behöver dock enligt regeringen kompletteras med riktade åtgärder som bl.a. finansieras inom utgiftsområde 13. I budgetpropositionen är resultatredovisningen strukturerad efter anslagsstrukturen inom området. I bilaga 1 redovisas vissa resultatindikatorer för integrationens utveckling inom områdena arbetsmarknad, utbildning och hälsa. Utifrån resultatredovisningen gör regeringen en bedömning av utvecklingen i förhållande till de mål riksdagen beslutat om.

När det gäller politiken mot diskriminering bedömer regeringen resultaten av bl.a. utifrån utvecklingen av lagstiftningen och anmälningar och uppgifter

om förekomsten av diskriminering. Utifrån resultatredovisningen gör regeringen en bedömning av utvecklingen i förhållande till de mål riksdagen beslutat om.

När det gäller politiken mot segregation fokuserar regeringen i huvudsak på insatser inom fem utvecklingsområden: bekämpa brottsligheten, minska långtidsarbetslösheten, lyfta skolorna och elevernas resultat, stärka samhällsservicen och minska bostadssegregationen samt stärka demokratin och stödja det civila samhället. För det vidare arbetet kommer regeringen att under 2018 presentera en strategi som bl.a. kommer att ange mål för arbetet med att minska och motverka segregation. Inom ramen för arbetet med att ta fram en strategi kommer det att utarbetas resultatindikatorer som ska användas för att följa upp utvecklingen på området. I resultatredovisningen presenteras resultat för 38 socioekonomiskt utsatta områden, dvs. stadsdelar som omfattas av lokala utvecklingsavtal och urbant utvecklingsarbete. Uppgifter om bl.a. andelen förvärvsarbete, andelen långtidsarbetslösa, disponibel inkomst, gymnasiebehörighet samt valdeltagande i riksdagsval redovisas som ett genomsnitt för de 38 områdena jämfört med riket som helhet. Utifrån resultatredovisningen gör regeringen en bedömning av utvecklingen när det gäller segregation.

Slutbehandlat tillkännagivande från riksdagen

Som en del av resultatredovisningen för integrationspolitiken redovisar regeringen ett tillkännagivande från riksdagen som slutbehandlat. Riksdagen har tillkännagett att regeringen bör komma med förslag om en utvidgad målgrupp för samhällsorienteringen, att den ska omfatta såväl yngre som äldre nyanlända som har behov av samhällsinformation (bet. 2013/14:AU9, rskr. 2013/14:368). Riksdagen antog den 20 juni 2017 regeringens proposition 2016/17:175 Ett nytt regelverk för nyanlända invandras etablering i arbets- och samhällslivet. Det nya regelverket innebär bl.a. att lagen om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare ändras så att målgruppen utvidgas till att gälla alla nyanlända invandrare som har fyllt 18 men inte 65 år, har beviljats uppehållstillstånd och är folkbokförda i en kommun. Jämfört med gällande regelverk innebär utvidgningen av målgruppen att även nyanlända i åldern 18–19 år, som av någon anledning inte går i gymnasieskola, kommer att omfattas. Kommunernas skyldighet att erbjuda samhällsorientering kommer även att gälla för nyanlända som har påbörjat samhällsorienteringen och fyller 65 år innan den slutförts, samt i de fall en nyanländ har anmält sig för att delta i denna och fyller 65 år efter att ha anmält sig, men innan samhällsorienteringen påbörjats. Regeringen anser att målgruppen för samhällsorientering främst bör utgöras av personer i arbetsför ålder som ska etableras långsiktigt i arbets- och samhällslivet. Målgruppen för samhällsorientering bör därför inte utvidgas utöver vad som beslutats. Regeringen anser därmed att riksdagens tillkännagivande är slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. Regeringens redovisning och bedömning av uppnådda resultat bör ha en klar och tydlig struktur, så att redovisningen bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om. Utskottet konstaterar vidare att det sedan flera år pågår en dialog mellan riksdagen och regeringen om hur regeringens resultatredovisning kan förbättras. Utskottet anser att det är viktigt att utvecklingsarbetet kring resultatredovisningen fortsätter.

Inom utgiftsområde 13 redovisas, med delvis varierande tillvägagångssätt, resultat för fyra olika områden. Utskottet noterade förra året flera förbättringar, bl.a. att resultatredovisningen för integrationsområdet var strukturerad efter anslagen inom området, vilket på ett tydligt sätt visade kopplingar mellan genomförda åtgärder, redovisade resultat och regeringens budgetförslag. Vad som också bidrog till en ökad tydlighet i detta avseende var enligt utskottet att redovisningen inom jämställdhetsområdet utgick från tydliga delmål med tillhörande resultatindikatorer. Utskottet påpekade att ytterligare utvecklingsinsatser för att på detta sätt öka tydligheten inom hela utgiftsområde 13 var välkomna (bet. 2016/17:AU1). Utskottet kan konstatera att denna uppmaning fortfarande är motiverad.

Något som utskottet också framfört tidigare är vikten av att koppla analys och slutsatser till de riksdagsbundna målen. I årets resultatredovisning har regeringen gjort vad utskottet uppfattar som en sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen för integrationspolitiken, vilket tidigare har efterfrågats av utskottet. Utskottet välkomnar denna tydliggörande förändring i strukturen för resultatredovisningen. Ytterligare utvecklingsmöjligheter finns dock för att än tydligare koppla analys och slutsatser till målen.

Dessutom noterar utskottet när det gäller budgetpropositionen för 2018 att jämställdhetsområdet har kompletterats med två nya delmål, ett för hälsa och ett för utbildning. När det gäller åtgärder mot segregation noterar utskottet att en resultatredovisning nu presenteras för första gången. Utskottet välkomnar det arbete som pågår inom Regeringskansliet med att ta fram ett underlag för mål för åtgärder mot segregation. I sammanhanget vill utskottet påminna om att regeringen tidigare uttalat att det är naturligt att de politiska prioriteringarna formuleras som mål och att dessa mål underställs riksdagen (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:AU2, rskr. 2011/12:88).

Sammanfattningsvis kan utskottet, på samma sätt som förra året, konstatera att utvecklingen när det gäller regeringens resultatredovisning fortsätter att vara positiv. Utskottet välkomnar detta och ser fram emot att följa fortsatta utvecklingsinsatser för hela utgiftsområdet i nästa års resultatredovisning.

Anslag inom utgiftsområde 13

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering i enlighet med regeringens förslag och lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt. Moderaternas, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Liberalernas och Kristdemokraternas alternativa förslag till anslagsfördelning avslås.

Jämför reservationen (SD) och särskilt yttrande 1 (M, C, L, KD), 2 (M, C, KD), 3 (M), 4 (C), 5 (L) och 6 (KD).

Propositionen

I budgetpropositionen för 2018 föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering ska uppgå till 25 600 209 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 13 punkt 1). För vissa anslag föreslår regeringen också att den bemyndigas att ingå ekonomiska åtaganden som innebär behov av framtida anslag (punkt 2).

I det följande sammanfattas regeringens förslag till anslagsfördelning för respektive område inom utgiftsområde 13. Regeringens förslag framgår i tabellform i bilaga 2 och 3.

Nyanlända invandrades etablering

Inledningsvis ges en bred översikt av de utmaningar och behov av insatser som regeringen ser inom politiken för nyanlända invandrades etablering som berör flera olika utgiftsområden. Därefter beskrivs regeringens förslag inom utgiftsområde 13 i fråga om nyanlända invandrades etablering. Regeringen anför att flera strukturellt viktiga förändringar genomförts för att förbättra beredskapen för nyanländas mottagande och etablering samt att öka kvaliteten i de insatser som syftar till att stärka etableringen. Samtidigt återstår viktiga förändringar för att etableringsprocessen ska fungera effektivt. Regeringen verkar för att insatserna inom olika områden bättre ska hänga samman från asyltiden till mottagandet i en kommun och med insatser hos Arbetsförmedlingen.

Regeringen anser att det i dag är alltför få nyanlända som deltar i reguljär utbildning. Fler nyanlända behöver under sin etableringsperiod uppnå en tillräcklig nivå i svenska för att kunna tillgodogöra sig andra insatser eller matchas mot arbete. Regeringen avser att genomföra flera förstärkningar och anpassningar av den kommunala vuxenutbildningen (se utg.omr. 16).

När det gäller kommunmottagandet understryker regeringen vidare vikten av de regler som gällt sedan 2016 om att kommuner har skyldighet att efter anvisning ta emot nyanlända för bosättning. Kommunerna har enligt regeringen också gjort stora ansträngningar för att uppfylla sina åtaganden.

Regeringen följer utvecklingen med inriktningen att lagen om mottagande av vissa nyanlända för bosättning ska fungera mer effektivt. Vidare konstaterar regeringen att en förutsättning för att nyanlända ska få ett bra mottagande i en kommun är att det finns tillräckligt med bostäder till rimliga kostnader och att befintliga boenden kan användas mer effektivt.

Insatser under asyltiden och i väntan på bosättning i en kommun gör det enligt regeringen möjligt för asylsökande och nyanlända att förbereda sig för en framtida etablering i Sverige. Genom att ta vara på tiden under asylprocessen, med insatser som bl.a. främjar kunskaper om det svenska samhället och den svenska arbetsmarknaden, kan etableringen i arbets- och samhällslivet underlättas och påskyndas. Regeringen föreslår därför en förstärkning av medlen för tidiga insatser för asylsökande m.fl. Enligt regeringen är civilsamhället en viktig aktör i fråga om att erbjuda insatser åt asylsökande, men insatser bör i ökad utsträckning även kunna ges via kommunerna.

För att öka effektiviteten inom etableringsuppdraget införs ett nytt regelverk för nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet. Det som i dag är en rätt till etableringsplan ersätts med en skyldighet att delta i insatser som rustar för arbete. Regeringen anser att det är rimligt att ställa samma krav på alla arbetslösa. Den som är inskriven i etableringsprogrammet ska omfattas av ett åtgärdssystem, liksom andra arbetslösa som deltar i arbetsmarknadspolitiska program. Åtgärdssystemet innebär att deltagarna kan varnas eller stängas av från sin ersättning under en kortare eller längre tid (se utg.omr. 14).

Dessutom understryker regeringen att det behövs tydliga spår som leder till jobb som möter behovet av arbetskraft och som leder till att fler nyanlända kan närma sig arbetsmarknaden. Etableringsinsatserna ska utformas så att de har en tydlig riktning mot arbete eller utbildning. Det är viktigt att insatserna hänger samman och förstärker varandra, exempelvis genom att praktik följer på eller utgör en del av en utbildning. Arbetsförmedlingen ska motivera och matcha nyanlända mot rätt insats och samverka med framför allt kommuner, arbetsgivare och civilsamhället.

I samband med att det nya regelverket för nyanländas etablering träder i kraft inför regeringen en utbildningsplikt för nyanlända. Utbildningsplikten innebär att alla nyanlända som tar del av Arbetsförmedlingens etableringsinsatser, och som bedöms vara i behov av utbildning för att få ett arbete, kan anvisas att söka och gå en utbildning. Genom utbildningsplikten förtydligas individens ansvar att inom ramen för etableringen skaffa sig de kunskaper som krävs för att kunna matchas mot arbete eller tillgodogöra sig arbetsmarknadspolitiska insatser alternativt delta i fortsatta studier.

För många nyanlända består det första jobbet av en subventionerad anställning, och därför anser regeringen att det är angeläget att dessa fungerar ändamålsenligt. Regeringen föreslår att ett flertal tidigare stöd ersätts med ett enhetligt särskilt anställningsstöd, ett s.k. introduktionsjobb (se även utg.omr. 14).

Regeringen anser att sysselsättningsgraden bland utrikes födda behöver fortsätta att öka, särskilt bland kvinnor. Kvinnor och män ska ges samma möjligheter och incitament att etablera sig i arbets- och samhällslivet. Särskilda satsningar görs för att utrikes födda kvinnor i högre utsträckning ska etablera sig på arbetsmarknaden, bl.a. insatser för att förbättra förutsättningarna att utveckla kunskaper i svenska under föräldraledigheten.

Nedan presenteras regeringens förslag inom utgiftsområde 13, uppdelat per anslag.

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget får bl.a. användas för utgifter för åtgärder för att främja etablering i arbets- och samhällslivet samt för statsbidrag till kommuner för detta ändamål. En reform som innebär att anslaget ökar är att asylsökande m.fl. och nyanlända i väntan på bosättning i en kommun bättre ska få tidig information om det svenska samhället. I reformen ingår också att förutsättningarna för nyanlända att delta i insatser i bl.a. svenska under sin föräldraledighet förbättras.

Regeringen föreslår att anslaget för 2018 bestäms till 238 430 000 kronor.

1:2 Kommunersättning vid flyktmottagande: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner och landsting för utgifter i samband med mottagandet av nyanlända invandrare. Anslaget får även användas för utgifter för uttagning av personer som ska vidarebosättas samt för resor för dessa personer vid vidarebosättning. Införandet av en utbildningsplikt medför att kommunerna tillförs medel för att bättre kunna tillgodose utbildningsbehovet hos nyanlända. Från och med 2018 redovisas utgifter för statsbidrag till kommuner för mottagande av skyddsbehövande m.fl. i samband med vidarebosättning inom detta anslag.

Regeringen föreslår att anslaget för 2018 bestäms till 19 265 374 000 kronor.

1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare: Anslaget får användas för utgifter för etableringsersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser. Sådan etableringsersättning får ges enligt förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser. Anslaget påverkas främst av antalet nyanlända som omfattas av etableringsuppdraget, vilket i sin tur påverkas av hur många som tas emot i kommunerna. För 2018 och framåt anger regeringen att antalet deltagare i etableringsuppdraget kommer att minska, vilket innebär att även utgifterna minskar. En reform som innebär att anslaget ökar är förändringar när det gäller det nya regelverket för nyanländas etablering.

Regeringen föreslår att anslaget för 2018 bestäms till 5 179 320 000 kronor.

1:4 Hemutrustningslån: Anslaget får användas för utgifter för lån till nyanlända invandrare för inköp av hemutrustning. Utgifterna för hemutrustningslån påverkas främst av antalet nyanlända som tas emot i en kommun och i vilken utsträckning de väljer att ta lån. En tidigare reform som innebär att anslaget minskar är sänkningen av de högsta beloppen för lån avseenden omöblerad bostad för enpersonshushåll och hushåll som består av två vuxna som trädde i kraft mars 2017.

Regeringen föreslår att anslaget för 2018 bestäms till 202 863 000 kronor.

Diskriminering

Regeringen anför att arbetet för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter fortsätter. För detta arbete tillförs Diskrimineringsombudsmannen medel så att fler människor ska få sina rättigheter tillgodosedda och för att motverka de diskriminerande strukturer som finns. Därutöver genomför regeringen en satsning för att stärka det lokala och regionala arbetet mot diskriminering. Ett aktivt förebyggande arbete mot diskriminering ska finnas över hela landet.

Sverige ska vara ett land fritt från rasism och hatbrott. Principen om alla människors lika värde och rättigheter måste värnas. Den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott är enligt regeringen ett centralt verktyg för att förebygga och motverka rasism och polarisering i samhället och skapa förutsättningar för ett solidariskt och sammanhållet Sverige.

Nedan presenteras regeringens förslag inom utgiftsområde 13, uppdelat per anslag.

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget får användas för Diskrimineringsombudsmannens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för förvaltningsutgifter för Nämnden mot diskriminering. För att fortsätta förstärkningen av arbetet mot diskriminering tillförs anslaget medel.

Regeringen föreslår att anslaget för 2018 bestäms till 123 786 000 kronor.

2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.: Anslaget får användas för utgifter för insatser mot diskriminering, rasism, främlingsfientlighet, homofobi och liknande former av intolerans samt för att främja lika rättigheter och möjligheter för hbtq-personer. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till organisationer för homosexuella, bisexuella, transsexuella eller personer med könsöverskridande identitet eller uttryck samt till verksamheter som förebygger och motverkar diskriminering och verksamheter som arbetar för att motverka rasism och liknande former av intolerans. Anslaget får vidare användas för administrativa kostnader som är en förutsättning för genomförandet av insatser inom området. Regeringen vill stärka det regionala och lokala arbetet mot diskriminering över hela landet, och därför utökas antidiskrimineringsbyråernas verksamheter.

Regeringen föreslår att anslaget för 2018 bestäms till 72 919 000 kronor. Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 23 300 000 kronor 2019.

Jämställdhet

Att Sverige har en feministisk regering innebär att skillnader i livsvillkor och fördelning av makt och resurser baserade på kön, oftast till flickors och

kvinnors nackdel, uppfattas som ett samhällsproblem som kan och ska motverkas bl.a. genom politiska beslut.

Genom att presentera en reformerad jämställdhetspolitik med nya delmål och inrättandet av en jämställdhetsmyndighet anser sig regeringen ha lagt grunden för ett samlat, effektivt och långsiktigt arbete för ett jämställt samhälle. Vidare understryker regeringen vikten av att en tioårig nationell strategi med breda och konkreta insatser för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor har lagts fast.

Nedan presenteras regeringens förslag inom utgiftsområde 13, uppdelat per anslag.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget får bl.a. användas för utgifter för särskilda jämställdhetsåtgärder och för utgifter för statsbidrag för att stödja projekt och insatser som främjar jämställdhet mellan kvinnor och män. En reform som påverkar anslaget är den fortsatta satsningen på att utveckla arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Inrättandet av Jämställdhetsmyndigheten innebär att utgifter för verksamheterna jämställdhetsintegrering i myndigheter och arbete mot prostitution och människohandel överförs till anslaget 3:2.

Regeringen föreslår att anslaget för 2018 bestäms till 334 039 000 kronor. Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 100 000 000 kronor 2019.

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget får användas för Jämställdhetsmyndighetens förvaltningsutgifter. Regeringen anför att Jämställdhetsmyndigheten kommer att bidra till en strategisk, sammanhållen och hållbar styrning och ett effektivt genomförande av jämställdhetspolitiken. Myndigheten kommer att ansvara för uppföljning, analys, samordning och stöd utifrån de jämställdhetspolitiska delmålen. Inrättandet av myndigheten innebär att ett antal ändamål och verksamheter flyttas till anslaget, bl.a. kunskap om genus och jämställdhet och jämställdhetsintegrering på universitet och högskolor.

Regeringen föreslår att anslaget för 2018 bestäms till 80 315 000 kronor.

3:3 Bidrag för kvinnors organisering: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för kvinnors organisering. Bestämmelser finns i förordningen (2005:1089) om statsbidrag för kvinnors organisering. Anslaget är nytt och innebär bl.a. att ändamål och verksamheter flyttas från utgiftsområde 17.

Regeringen föreslår att anslaget för 2018 bestäms till 28 163 000 kronor. Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 28 163 000 kronor 2019.

Åtgärder mot segregation

Inledningsvis ges en bred översikt av de utmaningar och behov av insatser som regeringen ser när det gäller segregation som berör flera olika utgiftsområden.

Därefter beskrivs regeringens förslag inom utgiftsområde 13 i fråga om åtgärder mot segregation.

Regeringen konstaterar att även om Sverige på många sätt är ett tryggt land att leva i finns det bostadsområden som i allt större utsträckning kommit att påverkas av brottslighet och otrygghet. Orsaken till denna utveckling är enligt regeringen komplex och mångbottnad. Regeringen har presenterat ett långsiktigt reformprogram för minskad segregation för åren 2017–2025. En del insatser har sjuösatts, och nya åtgärder kommer att vidtas inom de prioriterade områdena i programmet. Enligt regeringen är det angeläget med kraftfulla insatser för att förebygga brott och öka tryggheten, bl.a. krävs lokalt förankrad och närvarande polis i kombination med ett långsiktigt brottsförebyggande arbete som inkluderar många olika aktörer.

Skolan är central för att hålla samman samhället och bygga gemensamma demokratiska värden. Regeringen menar att utvecklingen mot ett alltmer segregerat skolväsen måste brytas. Det är viktigt att inte barn till föräldrar med en viss utbildningsnivå, inkomster eller etnisk tillhörighet koncentreras till vissa skolor och barn med en annan bakgrund till andra. Skolkommisionen har lagt fram ett antal förslag för att motverka skolsystemets segregering mekanismer som nu är ute på remiss och därefter kommer att beredas inom Regeringskansliet.

Vidare pekar regeringen bl.a. på att bostadssegregationen är ett allvarligt problem i många städer. Bostadssituationen i stora delar av Sverige riskerar att förstärka segregationen och utsattheten för dem som har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden. Satsningar för att öka bostadsbyggandet är därför viktiga, bl.a. det investeringsstöd till anordnande av hyresbostäder och bostäder för studenter som regeringen beslutade om i september 2016 (se vidare utg.omr. 18).

Nedan presenteras regeringens förslag inom utgiftsområde 13, uppdelat per anslag.

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget får användas för utgifter för att minska och motverka segregation och för utgifter för statsbidrag som har detta syfte. Regeringen anför att det långsiktiga arbetet med att minska och motverka segregation fortsätter, bl.a. genom inrättandet av den nya myndigheten Delegationen mot segregation, en reform som innebär att medel överförs till anslaget 4:2.

Regeringen föreslår att anslaget för 2018 bestäms till 56 000 000 kronor. Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför ett behov av framtida anslag på högst 185 000 000 kronor 2019–2025.

4:2 Delegationen mot segregation: Medlen får användas till förvaltningsutgifter för myndigheten Delegationen mot segregation. Inrättandet av delegationen innebär att medel från anslaget 4:1 flyttas till anslaget 4:2.

Regeringen föreslår att anslaget för 2018 bestäms till 19 000 000 kronor.

Motionerna

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har var för sig presenterat alternativa anslagsförslag för 2018. Förslagen innebär såväl andra anslagsnivåer som förslag till nya anslag. En sammanställning som visar hur motionsförslagen avviker från regeringens förslag finns i bilaga 2.

Moderaterna

I motion 2017/18:3901 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) anförs att det nya utanförskap som växer fram drabbar utrikes födda särskilt hårt. Enligt Moderaterna har bara hälften av de som har kommit till Sverige som asylsökande ett jobb nio år efter det att uppehållstillstånd har beviljats. För att möta det nya utanförskapet anser Moderaterna att det behövs reformer för att rusta människor med kunskap, bättre drivkrafter till jobb och nya vägar till jobb. Insatser måste komma in tidigt, och hinder och onödig byråkrati måste tas bort. Alla i Sverige ska göra allt de kan för att få jobb och egen försörjning.

I motionen lämnar Moderaterna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 för 2018 än regeringen (yrkande 1). Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen understiger regeringens förslag med 354 863 000 kronor och att nio anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit.

Moderaterna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bilaga 2).

1:2 Kommunersättning vid flyktningmottagande: Anslaget minskas med 1 150 000 000 kronor. För att understryka vikten av integration och den enskildes ansvar föreslås att alla nyanlända vuxna i Sverige ska omfattas av en integrationsplikt. I denna integrationsplikt ingår förslag om utökad samhällsorientering från 60 till 100 timmar och att alla nyanlända vuxna som saknar grundskoleutbildning ska omfattas av en utbildningsplikt. Förslaget finns även i särskilda yrkanden (yrkandena 2 och 3), partimotion 2017/18:3591 av Ulf Kristersson m.fl. (yrkande 9) och motion 2017/18:3182 av Jessica Polfjärd m.fl. (yrkande 8).

1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare: Anslaget ökas med 882 000 000 kronor. Moderaterna anser att etableringsuppdraget i sig är för kort, särskilt för dem med kort utbildning från hemlandet. För nyanlända invandrare i åldern 28–54 år som har en utbildning motsvarande grundskolan eller lägre föreslås därför att statens ansvar utökas genom att uppdraget förlängs till tre år. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 4) och partimotion 2017/18:3591 av Ulf Kristersson m.fl. (yrkande 11). Inrättandet av inträdesanställningar beräknas leda till färre deltagare i etableringsuppdraget och därmed till en minskning av den totala kostnaden för etableringsersättning.

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget minskas med 10 000 000 kronor.

2:2 *Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.:* Anslaget minskas med 15 000 000 kronor.

3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder:* Anslaget ökas med 13 500 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget påverkas bl.a. av att partiet avvisar regeringens förslag om att inrätta en ny jämställdhetsmyndighet. Moderaterna föreslår att uppdraget till Länsstyrelsen Östergötland att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck ska permanentas och att verksamheten vid Nationellt centrum för kvinnofrids verksamhet ska bedrivas vid Uppsala universitet utan avbrott. Förslagen finns även i motion 2017/18:3129 av Beatrice Ask m.fl. (yrkandena 5 och 6).

3:2 *Jämställdhetsmyndigheten:* Anslaget minskas med 47 200 000 kronor. Moderaterna avvisar regeringens förslag om att inrätta en ny jämställdhetsmyndighet.

3:3 *Bidrag för kvinnors organisering:* Anslaget minskas med 28 163 000 kronor.

4:1 *Åtgärder mot segregation:* Anslaget ökas med 19 000 000 kronor.

4:2 *Delegationen mot segregation:* Anslaget minskas med 19 000 000. Moderaterna avvisar regeringens förslag om att inrätta en delegation mot segregation.

Sverigedemokraterna

I motion 2017/18:3608 av Paula Bieler m.fl. anför Sverigedemokraterna att partiet under lång tid har påtalat brister och invänt mot hur politiken utformats inom de områden som utgiftsområde 13 omfattar. Sverigedemokraterna ställer t.ex. inte upp på den integrationspolitik som förts hittills, där statliga medel går till exempelvis föreningar baserade på etnicitet och särskilda möjligheter som endast personer födda utanför Sverige kan ta del av. Sverigedemokraternas politik bygger i stället på att skapa ett samhälle för samtliga invånare, där den som kommer till Sverige också förväntas, och därigenom ges möjlighet, att bli en del av det svenska samhället.

I motionen lämnar Sverigedemokraterna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 för 2018 än regeringen. Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen understiger regeringens förslag med 15 448 671 000 kronor och att tio anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit.

Sverigedemokraterna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bilaga 2).

1:1 *Etableringsåtgärder:* Anslaget minskas med 238 430 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på att Sverigedemokraterna motsätter sig bidrag som uteslutande är riktade till utländska medborgare.

1:2 *Kommunersättningar vid flyktningmottagande:* Anslaget minskas med 9 632 687 000 kronor. Förslaget överensstämmer med de minskade mottagningsnivåer som följer av Sverigedemokraternas politik på det migrationsrättsliga området.

1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare: Anslaget minskas med 5 179 320 000 kronor. Sverigedemokraterna avvisar anslaget bl.a. därför att partiet anser att deltagande i och eventuell ersättning för deltagande i en arbetsmarknadsåtgärd inte ska baseras på om en person är nyanländ eller inte.

1:4 Hemutrustningslån: Anslaget minskas med 202 863 000 kronor. Sverigedemokraterna avvisar anslaget bl.a. därför att partiet anser att behov utöver grundläggande standard bör finansieras med egna medel.

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget minskas med 9 632 687 000 kronor. Sverigedemokraterna vill lägga ned myndigheten Diskrimineringsombudsmannen, ett arbete som föreslås påbörjas under 2018.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget ökas med 50 000 000 kronor. Sverigedemokraterna vill stärka arbetet på Nationellt centrum för kvinnofrid samt förstärka och utvidga jourverksamheternas arbete så att även våldsutsatta män och personer utsatta för hedersrelaterat våld kan få det stöd de behöver. Förslagen finns även i partimotion 2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (yrkandena 14, 15 och 18). Sverigedemokraterna föreslår också att uppdraget som Länsstyrelsen Östergötland har för att ansvara för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck permanentas. Förslaget finns även i motion 2017/18:3891 av Paula Bieler m.fl. (yrkande 4). Sverigedemokraterna föreslår vidare satsningar för att dels säkerställa att det i varje kommun upprättas handlingsplaner och åtgärdsprogram speciellt framtagna för arbete mot hedersförtryck, dels öka och förlänga länsstyrelsernas uppdrag att främja och stödja insatser för att motverka hedersrelaterat våld. Förslagen finns även i partimotion 2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (yrkandena 16 och 17).

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 28 163 000 000 kronor. Sverigedemokraterna avvisar regeringens förslag om att inrätta en ny jämställdhetsmyndighet. Med hänvisning till remissinstansernas invändningar anför Sverigedemokraterna att det inte finns behov av en sådan myndighet och att det finns risker med att flytta fungerande verksamheter. Förslaget finns även i motion 2017/18:3891 av Paula Bieler m.fl. (yrkande 8).

3:3 Bidrag för kvinnors organisering: Anslaget minskas med 28 163 000 kronor. Sverigedemokraterna motsätter sig olika former av bidrag eller satsningar som bygger på särbehandling.

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget minskas med 56 000 000 kronor. Sverigedemokraterna välkomnar i och för sig regeringens insikter om att det behövs ett bredare grepp om området men anser att sådana åtgärder ska vidtas inom andra utgiftsområden.

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 19 000 000 kronor. Sverigedemokraterna avvisar regeringens förslag om att inrätta en delegation mot segregation.

Centerpartiet

I motion 2017/18:3703 av Annika Qarlssoon m.fl. anför Centerpartiet att nycklarna till att klara ett antal stora samhällsutmaningar ryms inom utgiftsområde 13. Inte minst integrationen av nyanlända är viktig. Ett snabbt och välfungerande mottagande är av största vikt för den enskilde, för att garantera hög sysselsättning och för att säkerställa god kostnadskontroll i den offentliga sektorn. För att åstadkomma detta krävs det att nyanlända invandrare ges rätt och möjlighet att snabbt få sin kunskap inventerad, validerad och kompletterad. Lika viktigt enligt Centerpartiet är det att nyanlända ges rätt att arbeta från dag ett.

I motionen lämnar Centerpartiet förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 för 2018 än regeringen. Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen understiger regeringens förslag med 405 355 000 kronor och att tio anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit.

Centerpartiet föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bilaga 2).

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget ökas med 66 000 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på förslag om ett stärkt civilsamhälle och en satsning på mer validering.

1:2 Kommunersättning vid flyktmottagande: Anslaget minskas med 20 000 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på att en tidigare höjning av ersättningen återställs.

1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare: Anslaget minskas med 156 000 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på förslaget om att återinföra en jobbstimulans i etableringsersättningen. Anslaget påverkas även av förslaget om att införa inträdesjobb.

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget minskas med 20 540 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på att Centerpartiet avvisar regeringens föreslagna höjning av anslaget.

2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.: Anslaget minskas med 43 000 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på att Centerpartiet återställer en tidigare anslagshöjning.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget minskas med 76 000 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på att Centerpartiet avvisar tidigare anslagshöjningar om en nationell strategi och en utvärdering av jämställdhetsbudgetering. Anslaget påverkas även av att partiet avvisar regeringens förslag om att inrätta en ny jämställdhetsmyndighet. Centerpartiet föreslår att Nationellt centrum för kvinnofrid ska behålla sitt nationella uppdrag som kunskaps- och resurscentrum samt att Länsstyrelsen Stockholms län och Länsstyrelsen Östergötlands län ska behålla sina uppdrag på delmålsområdet mäns våld mot kvinnor och att dessa ska permanentas. Dessa förslag finns även i motion 2017/18:3789 av Annika Qarlssoon m.fl. (yrkandena 5 och 6).

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 80 315 000 kronor. Centerpartiet avvisar regeringens förslag om att inrätta en ny jämställdhetsmyndighet.

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget minskas med 56 000 000 kronor. Avvikelsen beror på att Centerpartiet avvisar en tidigare anslagshöjning.

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 19 000 000 kronor. Centerpartiet avvisar regeringens förslag om att inrätta en delegation mot segregation.

Liberalerna

I motion 2017/18:3809 av Fredrik Malm m.fl. anför Liberalerna att traditionen av öppenhet gentemot omvärlden har gjort Sverige till ett bättre och rikare land. Det har bidragit till landets utveckling och till ekonomisk tillväxt som har byggt välfärdssamhället. Liberalerna anser att svensk migrationslagstiftning behöver ligga mer i linje med andra europeiska länder, men partiet kan inte acceptera alltför restriktiva och inhumana regler för asylpolitiken. Partiet värnar om rätten för barnfamiljer att återförenas även vid tillfälliga uppehållstillstånd. Att fler kommer till Sverige och jobbar är viktigt för vårt framtida välstånd, men detta kräver enligt Liberalerna reformer, bl.a. för att även de med låg utbildning och svag förankring i det svenska samhället ska få realistiska chanser att få jobb. Att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck är enligt Liberalerna en av de viktigaste jämställdhetsfrågorna, och partiet föreslår en särskild satsning på området.

I motionen lämnar Liberalerna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 för 2018 än regeringen. Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen överstiger regeringens förslag med 1 299 000 000 kronor och att nio anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit. Två nya anslag föreslås (system för språk- och samhällstest i samband med medborgarskap och insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck).

Liberalerna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bilaga 2).

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget ökas med 120 000 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på förslag om en stärkt och förbättrad samhällsorientering. I förslaget ingår också att hbt-rättigheter ska ingå som en del av samhällsorienteringen. Förslaget finns även i partimotion 2017/18:2815 av Jan Björklund m.fl. (yrkande 29) och partimotion 2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (yrkande 30).

1:2 Kommunersättning vid flyktmottagande: Anslaget ökas med 1 015 000 000 kronor. En enligt partiet mer generös och human politik för familjeåterförening jämfört med regeringens leder till ökade utgifter inom anslaget.

1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare: Anslaget ökas med 49 000 000 kronor. En enligt partiet mer generös och human politik för

familjeåterförening jämfört med regeringens leder till ökade utgifter inom anslaget. Anslagsnivån påverkas även av att Liberalerna föreslår att ersättningen sänks vid frånvaro på grund av t.ex. vård av barn. Detta förslag finns även i partimotion 2017/18:2815 av Jan Björklund m.fl. (yrkande 9).

2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.: Anslaget minskas med 15 000 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. att Liberalerna avvisar regeringens förslag om utökat anslag till antidiskrimineringsbyråernas arbete.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget minskas med 50 000 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på förslag om nytt anslag för insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck. Inom ramen för en tidigare anslagshöjning föreslås att en kompetenssatsning inom hbt-frågor riktas till sådana verksamheter som kommuner och landsting ansvarar för. Detta förslag finns även i partimotion 2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (yrkande 2).

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget ökas med 49 000 000 kronor. I stället för att som regeringen föreslår inrätta en delegation föreslår Liberalerna ett permanent prestationsbaserat stimulansbidrag till kommuner och stadsdelar som aktivt jobbar med att förbättra situationen i utsatta områden. Vidare föreslås bl.a. ett nationellt råd för ett långsiktig nationellt samverkansarbete som har ett övergripande ansvar för att samla olika aktörer, sprida goda exempel och följa upp insatser som görs i utsatta områden. Förslagen finns även i partimotion 2017/18:2815 av Jan Björklund m.fl. (yrkande 23), partimotion 2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (yrkandena 2 och 12) och motion 2017/18:47 av Robert Hannah (yrkandena 2 och 3).

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 19 000 000 kronor. Liberalerna avvisar regeringens förslag om att inrätta en delegation mot segregation.

Nya anslag

System för språk- och samhällstest i samband med medborgarskap: Förslaget innebär ett nytt anslag och att 25 000 000 kronor anslås för 2018. Liberalerna menar att genom att uppvärdera medborgarskapets betydelse främjas integrationen. Ett språk- och samhällsprov syftar till att tydliggöra vilka principer som är centrala för det demokratiska, sekulära och jämställda svenska samhället liksom vilka rättigheter och skyldigheter varje individ i Sverige har. Förslaget finns även i partimotion 2017/18:2815 av Jan Björklund m.fl. (yrkande 31).

Insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck: Förslaget innebär ett nytt anslag och att 125 000 000 kronor anslås för 2018. Liberalerna anser att en av de viktigaste jämställdhetsfrågorna i dag är att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck. Partiet föreslår därför att arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck stärks och permanentas genom en särskild satsning om en halv miljard kronor under fyra år. I detta ligger bl.a. att det civila samhället och organisationer som arbetar med hedersfrågor får ökat stöd. Liberalerna föreslår också att det återkommande och med jämna mellanrum görs en nationell kartläggning av omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck. Förslaget finns även i partimotion 2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (yrkande 1).

Kristdemokraterna

I motion 2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. framför Kristdemokraterna att deras utgångspunkt för integrationspolitiken är att ge människor förutsättningar för att kunna ta ansvar för sitt eget liv. Det offentliga ska sträva efter goda levnadsvillkor för alla invånare samt skapa lika möjligheter för utveckling och förverkligande av livsprojekt. Integration handlar om att ta vara på det humankapital som i dag söker sig till Sverige. Kristdemokraterna anser att mottagandet av asylsökande redan från ankomsten behöver ha som syfte att inleda integrationsprocessen i Sverige, och föreslår därför ett asylprogram för att underlätta etableringen i Sverige (se utg.omr. 1).

I motionen lämnar Kristdemokraterna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 för 2018 än regeringen (yrkande 1). Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen överstiger regeringens förslag med 932 300 000 kronor och att åtta anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit. Ett nytt anslag föreslås (Jämställdhetsdelegation).

Kristdemokraterna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bilaga 2).

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget minskas med 39 000 000 kronor.

1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare: Anslaget minskas med 751 000 000 kronor. Kristdemokraterna anser att ersättningen ska täcka personens verkliga kostnader för att undvika att kommunen behöver komplettera med ekonomiskt bistånd. Partiet föreslår att etableringsersättningen minskas med 35 kronor per dag. Detta förslag finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 10).

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget minskas med 11 000 000 kronor. Avvikelsen beror bl.a. på att Kristdemokraterna föreslår att pris- och löneomräkningen justeras ned med 30 procent.

2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.: Anslaget minskas med 43 000 000 kronor.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget minskas med 2 300 000 kronor. Anslaget påverkas bl.a. av att partiet avvisar regeringens förslag om att inrätta en ny jämställdhetsmyndighet. Detta innebär att Kristdemokraterna föreslår att verksamheten vid Länsstyrelsen Östergötlands län stärks och permanentas. Vidare föreslås att verksamheten vid Nationellt centrum för kvinnofrid i Uppsala ska vara kvar, liksom den samordning som Länsstyrelsen Stockholms län bedriver när det gäller arbetet mot prostitution och människohandel för sexuella och andra ändamål. Dessa förslag finns även i särskilda yrkanden (yrkandena 20–22).

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 80 315 000 kronor. Kristdemokraterna föreslår att inrättandet av den nya jämställdhetsmyndigheten avbryts (yrkande 23). Med hänvisning till remissinstansernas invändningar anför Kristdemokraterna att en flytt av fungerande verksamheter medför risk för bl.a. svår kompetensförlust. Partiet anser att det finns ett behov av kontinuerlig samordning, uppföljning och analys på jämställdhetspolitikens område men föreslår i stället en delegation för jämställdhet (se också nytt

anslag). Detta förslag finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 23) och i motion 2017/18:3625 av Désirée Pethrus m.fl. (yrkande 8).

3:3 Bidrag för kvinnors organisering: Anslaget minskas med 28 000 000 kronor. Som en följd av Kristdemokraternas förslag om en delegation för jämställdhet flyttas bidraget för kvinnors organisering inte från utgiftsområde 17.

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 19 000 000 kronor. Kristdemokraterna avvisar regeringens förslag om att inrätta en delegation mot segregation.

Nya anslag

Jämställdhetsdelegation: Förslaget innebär ett nytt anslag och att 13 000 000 kronor anslås för 2018. Kristdemokraterna föreslår att det inrättas en delegation för jämställdhet som ska ansvara för att samordna insatserna på jämställdhetspolitikens område. Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 24). Delegationen ska även arbeta med bl.a. jämställdhetsintegrering.

Utskottets ställningstagande

Nyanlända invandrades etablering

Det stora mottagandet av asylsökande under framför allt 2015 har inneburit och innebär fortfarande stora utmaningar för Sverige. Kommunernas roll för ett gott mottagande kan inte överskattas och utskottet noterar att mottagandet har blivit något jämnare fördelat över landet. Kommunerna har gjort stora ansträngningar för att uppfylla sina åtaganden, men utskottet anser ändå att det är viktigt att regeringen följer den fortsatta utvecklingen. Utskottet anser att inriktningen bör vara att lagen om mottagande av vissa nyanlända för bosättning ska fungera mer effektivt.

Alla som kan ska arbeta, och alla ska bidra till vår gemensamma välfärd. Utskottet betonar liksom regeringen att den potential som finns bland utrikes födda, däribland nyanlända, måste tas till vara. Den starka efterfrågan på arbetskraft understryker vikten av jobbfokus i etableringen. Genom en tidig kartläggning av individens kompetens, förutsättningar och behov kan rätt insatser och stöd påskynda etableringen på arbetsmarknaden.

Utskottet konstaterar att det tar alltför lång tid för många nyanlända att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden och i samhällslivet. Det dröjer alltså för länge innan alla som kan arbeta också gör det. När det gäller Arbetsförmedlingens arbete med att öka andelen nyanlända som arbetar eller studerar såväl under som efter etableringsuppdraget anser utskottet liksom regeringen att det behöver förbättras och förkortas. Utskottet anser att det är bekymmersamt att andelen nyanlända som från etableringsuppdraget gått vidare till arbete och studier fortfarande är lågt.

För att åstadkomma en effektivare etablering anser utskottet liksom regeringen att det krävs tydliga krav på individen. Därför är det viktigt att regelverket för Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag nu läggs om så att samma krav kan ställas på nyanlända som på övriga arbetssökande. Liksom

andra arbetssökande ska även nyanlända ha både rätt till stöd från Arbetsförmedlingen och en skyldighet att delta i relevanta insatser. Som utskottet tidigare uttalat är det välkommet att rätten till ersättning villkoras genom att det krävs ett aktivt deltagande i insatserna (jämför bet. 2016/17:AUI5).

Utskottet välkomnar den utbildningsplikt som regeringen inför och som innebär att alla nyanlända invandrare som bedöms vara i behov av utbildning för att få ett arbete kan anvisas till att söka och gå en utbildning. Genom krav på att skaffa sig de kunskaper som krävs för att t.ex. kunna matchas mot arbete tydliggörs även här individens ansvar för att förändra sin egen situation. Detta är ett led i arbetet med att skapa tydliga spår som leder till jobb som möter behovet av arbetskraft och som leder till att fler nyanlända kan närma sig arbetsmarknaden.

Om det ställs tydliga krav måste det också finnas goda förutsättningarna för att kunna leva upp till dessa krav. För att bättre kunna möta utbildningsbehovet bland nyanlända är det därför välkommet att kommunerna tillförs medel. Utskottet ser även positivt på att asylsökande och nyanlända i väntan på bosättning i en kommun ska få bättre tillgång till tidig information om det svenska samhället.

Det är väl känt att arbetskraftsdeltagandet bland utrikes födda kvinnor fortfarande är för lågt. Det är självklart att kvinnor och män ska ges samma möjligheter och incitament att etablera sig på arbetsmarknaden. Utskottet ser därför positivt på regeringens förslag om förbättrade möjligheter att delta i insatser för att lära sig svenska under föräldraledigheten. Utskottet noterar även med intresse att regeringen gett Statskontoret i uppdrag att sammanställa och utveckla kunskap om varför kvinnor som är födda utanför Europa i större utsträckning än andra står utanför arbetskraften, samt att beskriva vad som kan förbättra deras förutsättningar att delta i arbetskraften (dnr A2017/01285/SV).

I sammanhanget vill utskottet uppmärksamma och välkomna att det nu finns en principöverenskommelse mellan arbetsmarknadens parter om ett förslag om s.k. etableringsjobb med syftet att underlätta för nyanlända invandrare och långtidsarbetslösa att ta sig in på arbetsmarknaden.

När det gäller oppositionspartiernas alternativa anslagsförslag vill utskottet börja med att markera mot Sverigedemokraternas kraftiga nedskärningar som i praktiken innebär att integrationspolitiken helt slopas. Sverigedemokraterna förespråkar s.k. återvandring, dvs. att personer på olika sätt ska förmås att återvända till sina gamla hemländer. Nyanlända invandrare verkar för Sverigedemokraterna vara några som, om de är tillräckligt få, möjligen kan inordna sig i en sedan länge färdig nationell gemenskap. Partiets budgetproposition och nyligen antagna inriktningsprogram ger uttryck för en inskränkt nationalism och en längtan till ett pånyttfött Sverige som är ett land stängt mot omvärlden.

I övrigt konstaterar utskottet att det finns en grundläggande samsyn över partigränserna om behovet av att åstadkomma en effektivare etablering av nyanlända invandrare. Det hindrar inte att det finns tydliga skillnader när det

kommer till migrations- och asylpolitiken. Enligt utskottets mening finns det i migrationen en potential och möjlighet att investera i framtiden. Sverige ska fortsätta vara ett land som tar ett stort ansvar för flyktingmottagandet.

Utskottet bedömer att regeringens förslag är det som sammantaget ger bäst förutsättningar för att få till stånd en bättre etablering av nyanlända invandrare på arbetsmarknaden och i samhällslivet.

Diskriminering

Liksom regeringen anser utskottet att skyddet mot diskriminering är en av hörnstenarna i arbetet för de mänskliga rättigheterna. Sverige ska vara ett land där alla människor erkänns för vilka de är, får rätt att definiera sig själva och har tillgång till lika rättigheter och möjligheter. Utskottet delar regeringens bedömning att en ökad segregation med stora skillnader i utbildningsnivå och stor konkurrens om arbeten också innebär en risk för ökad diskriminering.

Av resultatredovisningen i budgetpropositionen framgår bl.a. att Diskrimineringsombudsmannen under 2016 mottog 2 264 anmälningar om diskriminering, vilket är något färre än året dessförinnan. Till de 16 antidiskrimineringsbyråer som under 2016 fick statligt stöd kom sammantaget 1 381 ärenden in, vilket är en ökning jämfört med året dessförinnan. Eftersom mörkertalen är stora är det svårt att få en heltäckande bild av förekomsten av diskriminering, men så mycket står enligt utskottet klart att antidiskrimineringsbyråernas arbete visar på vikten av att effektivt motverka diskriminering även på lokal och regional nivå och att det finns en stor efterfrågan på deras verksamheter. Utskottet välkomnar därmed ökade medel till såväl Diskrimineringsombudsmannen som antidiskrimineringsbyråerna.

I övrigt noterar utskottet med tillfredsställelse regeringens fortsatta arbete för att stärka skyddet mot diskriminering. Utskottet har tidigare välkomnat regeringens förslag om ett utvidgat skydd mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet (prop. 2016/17:220, bet. 2017/18:AU3). Vidare ser utskottet fram emot regeringens fortsatta beredning av betänkandet Bättre skydd mot diskriminering (SOU 2016:87). I sammanhanget vill utskottet också uppmärksamma regeringens långsiktiga reformprogram för minskad segregation för perioden 2017–2025, vars arbete ska präglas av ett icke-diskrimineringsperspektiv.

När det gäller oppositionspartiernas alternativa anslagsförslag saknar utskottet helt förståelse för Sverigedemokraternas förslag om att lägga ned Diskrimineringsombudsmannen (DO). Utskottet avvisar bestämt detta förslag och menar att DO har en viktig roll i arbetet för att motverka diskriminering. Vidare är utskottet förvånat över att både Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna vill minska anslaget till DO med i sammanhanget betydande belopp i förhållande till regeringens förslag.

Mot bakgrund av det ovan anförda ställer sig utskottet bakom de satsningar på diskrimineringsområdet som regeringen föreslår.

Jämställdhet

För genomförandet av jämställdhetspolitiken framhåller regeringen betydelsen av den nya jämställdhetsmyndigheten som inleder sitt arbete i januari 2018. Utskottet kan inte hålla med Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna när de talar om kompetensförluster eller att det ordinarie jämställdhetsarbetet inom myndigheter och andra verksamheter blir lidande.

Under alliansregeringen gjordes flera satsningar på området, men utvärderingar från Riksrevisionen har visat att även om dessa satsningar påskyndade arbetet med jämställdhet och tillförde ny kunskap, så var förutsättningarna för att resultaten skulle bestå bristfälliga (se bet. 2015/16:AU9). Det är utskottets uppfattning att jämställdhetspolitikens nuvarande organisering inte är ändamålsenlig eftersom uppdraget är utspritt över en rad myndigheter, vilket försvårar samordning, uppföljning och långsiktighet. Utskottet välkomnar därför att det genom en jämställdhetsmyndighet etableras en permanent struktur på nationell nivå för att regeringen ska kunna säkerställa att politiska prioriteringar får genomslag i styrningen av myndigheter och verksamheter.

I övrigt vill utskottet särskilt uppmärksamma den fortsatta satsningen på att utveckla arbetet med att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck. Viktigt att framhålla är att arbetet med dessa frågor också bedrivs inom området åtgärder mot segregation. Av resultatredovisningen framgår att antalet anmälningar från utsatta personer, främst flickor och unga kvinnor, har ökat kraftigt. Det finns alltså stora utmaningar vad gäller hedersrelaterat våld och förtryck, och en kraftfull politik inom flera områden är enligt utskottet en självklar prioritering.

Detta gäller såklart även mäns våld mot kvinnor som är ett allvarligt hinder mot jämställdhet. Utskottet har med bestörtning tagit del av de erfarenheter av sexuella trakasserier och övergrepp som kvinnor inom olika yrkesgrupper – inspirerade av den s.k. #metoo-kampanjen – har delat med sig. Förutom att skammen på detta sätt flyttas från offer till förövare hoppas utskottet att uppropen ska leda till att arbetet med jämställdhetsfrågor får högre status och genomslag. Utskottet välkomnar att statsråden Åsa Regnér och Ylva Johansson har kallat till sig arbetsmarknadens parter, Diskrimineringsombudsmannen och Arbetsmiljöverket för att diskutera sexuella trakasserier i arbetslivet.

Avslutningsvis kan utskottet liksom regeringen konstatera att utvecklingen mot jämställdhet går alltför långsamt trots en positiv utveckling i flera avseenden, och att mycket återstår innan målet för området, att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv, är uppnått. Icke desto mindre gläds utskottet åt att Sverige enligt en nyligen publicerad studie från Europeiska jämställdhetsinstitutet toppar EU:s jämställdhetsindex för 2017.

Mot bakgrund av det ovan anförda ställer sig utskottet bakom de satsningar på jämställdhetsområdet som regeringen föreslår.

Åtgärder mot segregation

Jämlikhet och utveckling förstärker varandra. För att Sverige ska hålla ihop måste därför samhällsbygget vara rättvist och ojämlikheten bekämpas. Reformerna som minskar klyftorna och skapar möjligheter för alla att delta på arbetsmarknaden ökar tilliten och stärker ekonomin.

Utskottet noterar att det av resultatredovisningen i budgetpropositionen framgår att det finns skillnader, ibland betydande sådana, mellan riket som helhet och ett antal s.k. utsatta områden när det gäller t.ex. disponibel inkomst, långtidsarbetslöshet och skolresultat. Det är en oroande utveckling i riktning mot ojämlika livsvillkor som hotar den tillit och samhörighet människor emellan som gör ett land starkare.

På europeisk nivå är det insikten om behovet av att motverka fattigdom och växande klyftor som lett fram till proklamationen om den europeiska pelaren för sociala rättigheter som nyligen undertecknades vid toppmötet för rättvisa jobb och tillväxt i Göteborg. Utskottet liksom regeringen drar slutsatsen att tendenserna till segregation måste bemötas kraftfullt och långsiktigt. Utvärderingar av tidigare satsningar för att minska och motverka segregation visar att långsiktigheten i dessa ofta har brutit. Regeringens reformprogram för minskad segregation för perioden 2017–2025 är ett sätt att säkra långsiktigheten i arbetet och något som utskottet är positivt till.

Den nya myndigheten Delegationen mot segregation som regeringen föreslår ska i samverkan med kommuner, landsting, samverkansorgan, myndigheter, forskare, organisationer i det civila samhället och andra relevanta aktörer verka för genomförandet av reformprogrammet genom ett långsiktigt utvecklingsarbete. Enligt utskottet kommer delegationen att spela en viktig roll som garant för långsiktighet i arbetet med dessa frågor, liksom till höjd kvalitet och effektivitet i de insatser som genomförs på nationell, regional och kommunal nivå.

För det vidare arbetet med reformprogrammet har regeringen aviserat att den kommer att presentera en strategi som bl.a. ska innehålla en lägesbeskrivning av segregationen i Sverige samt ange mål för arbetet med att minska och motverka segregation. Utskottet välkomnar att regeringen nu tar viktiga initiativ på ett område som i allra högsta grad berör vår gemensamma framtid och målet om ett samhälle som håller ihop.

När det gäller oppositionspartiernas alternativa anslagsförslag kan det noteras att Liberalerna har ambitiösa satsningar på området. Utskottet är dock inte övertygat om vad t.ex. förslaget om att inrätta ett nationellt råd för ett långsiktigt nationellt samverkansarbete skulle tillföra utöver regeringens förslag om en delegation mot segregation. Övriga partier tar som det verkar inga särskilda initiativ när det gäller åtgärder mot segregation inom utgiftsområde 13.

Mot bakgrund av det ovan anförda ställer sig utskottet bakom de satsningar mot segregation som regeringen föreslår.

Sammanfattande ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslagsfördelning inom utgiftsområde 13 för 2018, liksom förslaget om bemyndiganden för regeringen att under 2018 ingå ekonomiska åtaganden som innebär behov av framtida anslag. Utskottet avstyrker samtliga motioner. Utskottets förslag till anslag och bemyndiganden finns sammanställda i bilaga 4 respektive 5.

Reservation

Anslag inom utgiftsområde 13 (SD)

av Sven-Olof Sällström (SD) och Magnus Persson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

a) Anslagen för 2018

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 13 enligt reservanternas förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkandena 14–18,
 2017/18:3608 av Paula Bieler m.fl. (SD) och
 2017/18:3891 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 4 och 8,
 bifaller delvis proposition 2017/18:1 utgiftsområde 13 punkt 1 och motionerna
 2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 1,
 2017/18:3703 av Annika Qarllsson m.fl. (C),
 2017/18:3809 av Fredrik Malm m.fl. (L) och
 2017/18:3901 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) yrkande 1 och
 avslår motionerna
 2017/18:47 av Robert Hannah (L) yrkandena 2 och 3,
 2017/18:2815 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 9, 23, 29 och 31,
 2017/18:3129 av Beatrice Ask m.fl. (M) yrkandena 5 och 6,
 2017/18:3182 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) yrkande 8,
 2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 30,
 2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1, 2 och 12,
 2017/18:3591 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 9 och 11,
 2017/18:3625 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
 2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkandena 10 och 20–24,
 2017/18:3789 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkandena 5 och 6 samt
 2017/18:3901 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) yrkandena 2–4.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i reservanternas förslag i bilaga 7.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2017/18:1 utgiftsområde 13 punkt 2.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna har i sin partimotion om budgeten för 2018 (2017/18:2487) lagt fram förslag om utgiftsramarna för statsbudgetens utgiftsområden och stakat ut partiets viktigaste visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å den ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra.

För utgiftsområde 13 innebär vårt förslag en betydligt snävare ram än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen. Riksdagen beslutade den 22 november 2018 att ställa sig bakom regeringens förslag om utgiftsramar. Vi kan dock konstatera att det inte finns något hinder för riksdagen att nu, under det andra steget i beslutsprocessen, ställa sig bakom Sverigedemokraternas förslag om anslagen inom utgiftsområde 13. Inte minst när det gäller anslaget Delegationen mot segregation – där en riksdagsmajoritet helt avvisar detta förslag – finns det en möjlighet att välja en väg som innebär bättre hushållning med statens resurser än vad som kommer att bli följd av de felaktiga prioriteringar som görs i regeringens förslag.

Utgiftsområde 13 omfattar satsningar på etablering av nyanlända invandrare, mot diskriminering och för jämställdhet. Sverigedemokraterna har under lång tid påtalat brister inom samtliga dessa områden och hur politiken utformats. I grund och botten borde politiken på dessa områden handla om likabehandling, dvs. att vare sig kön, härkomst eller annan bakgrund ska påverka hur en person uppfattas och behandlas. Det är för oss också en självklarhet att detta måste vara det fundament på vilket politiska reformer och satsningar vilar.

Vi ställer inte upp på den integrationspolitik som förts hittills, där statliga medel går till exempelvis föreningar baserade på etnicitet och särskilda möjligheter som endast personer födda utanför Sverige kan ta del av. Anslag av sådan karaktär vill vi omedelbart avskaffa. I stället bygger vår politik på att skapa ett samhälle för samtliga invånare, där den som kommer till vårt land också förväntas, och därigenom ges möjlighet att, bli en del av vårt samhälle. De reformer vi gör inom andra områden, satsningar för en balanserad arbetsmarknad, en stark välfärd och ett levande näringsliv, kommer samtliga invånare till del och bygger ett sammanhållet Sverige. Utskottet har alltså rätt i sin beskrivning att vi står långt ifrån varandra när det gäller migrations- och integrationspolitiken. Däremot stämmer det naturligtvis inte alls att vi skulle stå för någon slags inskränkt eller exkluderande nationalism. Där övriga partier räds en varm och kärleksfull nationell gemenskap står Sverigedemokraterna upp för att det är just detta som skapar trygghet. Inget samhälle, särskilt ingen demokrati, kan fungera utan någon form av gemensam föreställningsvärld med rötter i det förflutna.

Sverigedemokraterna gör under området nyanlända invandras etablering omfattande nedskärningar. Av anslaget 1:1 behålls endast en smärre del,

avsedd att gå till informationsinsamling och uppföljning av hur väl personer med uppehållstillstånd etableras i Sverige. Anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktningmottagande minskar i paritet med de minskade mottagningsnivåer som följer av partiets politik på det migrationspolitiska området. I praktiken innebär det att anslaget endast finns kvar för att fullfölja åtaganden gentemot kommuner som dimensionerat sitt mottagande efter de förutsättningar som gällt då staten lovat ersättningar i upp till 24 månader, samt för att erbjuda smärre ersättningar till de kommuner som kommer att ta emot flyktingar fram till dess att svenskt asylmottagande beräknas upphöra. Anslagen 1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare och 1:4 Hemutrustningslån avskaffas i sin helhet redan 2018.

Vi har i och för sig inga invändningar mot regeringens och utskottets insikter om att ett bredare grepp om segregationsbrytande politik är nödvändigt. Men eftersom vi anser att detta arbete främst präglas av satsningar inom andra utgiftsområden avvisar vi regeringens förslag om anslagen 4:1 Åtgärder mot segregation och 4:2 Delegation mot segregation. Sverigedemokraternas politik, med sin bas i socialkonservatism och nationalism, har i stället sitt fokus på att ge ett så starkt fundament som möjligt för det svenska samhället. Vi värdesätter sammanhållande band mellan medborgarna och vi erkänner ett behov av gemenskap, för såväl den enskilde som samhället i stort. I vårt Sverige är det en självklarhet att samtliga medborgare känner delaktighet i samhället, och vi föreslår därför reformer som syftar till att stärka det kulturella kittet i samhället och kulturens sammanfogande roll (se utg.omr. 17).

Även för anslagen i fråga om diskriminering gör Sverigedemokraterna nedskärningar. Vi håller inte med utskottet om Diskrimineringsombudsmannens stora betydelse för att motverka diskriminering. Det är vår analys att myndigheten fungerat bristfälligt och bidragit till rättsosäkerhet inom detta rättsområde då flertalet fall lösts genom förlikning i stället för att prövas rättsligt. Under de år som myndigheten existerat har den också ett flertal gånger kritiserats för att verka opinionsbildande snarare än som en stödinsats för dem som är i behov av hjälp vid rättsliga tvister. Vi föreslår därför att Diskrimineringsombudsmannen läggs ned, ett arbete som bör påbörjas under 2018, och att anslaget 2:1 halveras i samband med detta, för att helt upphöra under 2019.

När det gäller jämställdhetsområdet föreslås att anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder förstärks med 50 miljoner kronor för att stärka arbetet för kvinnofrid samt för att stärka och utvidga jourverksamheternas arbete så att även våldsutsatta män och personer utsatta för hedersrelaterat våld kan vända sig till stödjourer med specialistkompetens anpassad efter deras situation. Dessutom omfördelas inom anslaget en del resurser från arbete med s.k. jämställdhetsbudgetering och jämställdhetsintegrering till just brottsoffer- och jourverksamhet.

Anslaget 3:2 Jämställdhetsmyndigheten tas bort i sin helhet eftersom Sverigedemokraterna avbryter processen med att bilda en ny jämställdhetsmyndighet. Regeringen och utskottet har inte tydligt förmått visa på några klara fördelar med en ny myndighet och har inte heller i tillräckligt hög grad tagit hänsyn till de risker och nackdelar som finns med den nya organisationen. Anslaget 3:3 Bidrag till kvinnors organisering tas bort i sin helhet eftersom Sverigedemokraterna motsätter sig olika former av bidrag eller satsningar som bygger på särbehandling. Ett specifikt anslag till kvinnors organisering går emot våra principer och riskerar enligt vår mening att stjälpa snarare än hjälpa jämställdhetsarbetet.

Mot bakgrund av det anförda tillstyrker vi Sverigedemokraternas förslag till anslagsfördelning och beställningsbemyndiganden inom utgiftsområde 13. Det innebär att vi också tillstyrker regeringens och övriga partiers förslag i de delar de överensstämmer med Sverigedemokraternas förslag. Övriga delar av regeringens och övriga partiers förslag avstyrks.

Våra förslag till anslag och beställningsbemyndiganden för utgiftsområde 13 finns sammanställda i bilaga 6 och 7.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 13 (M, C, L, KD)

Jessica Polfjärd (M), Jessika Roswall (M), Christian Holm Barenfeld (M), Fredrik Malm (L), Désirée Pethrus (KD), Erik Andersson (M) och Fredrik Christensson (C) anför:

För att förbättra nyanlända invandrares etablering krävs det nya vägar in till arbetsmarknaden och ökade drivkrafter för företag att anställa. För att öka efterfrågan på arbetskraft med lägre kvalifikationer menar allianspartierna att anställningskostnaderna måste sänkas. Vi vill därför införa s.k. inträdesjobb, en förenklad anställning för nyanlända och unga upp till 23 år utan gymnasieexamen. I anställningsformen ska lönen uppgå till 70 procent av rådande ingångslön i branschen. Av arbetstiden anses därmed 30 procent gå till att lära sig arbetet eller till utbildning. Arbetsgivaravgiften slopas i tre år inom ramen för anställningsformen.

I våra respektive budgetförslag för 2018 presenterar vi det gemensamma förslaget om inträdesjobb. Vi hänvisar till våra respektive särskilda yttranden i betänkande 2017/18:AU2.

2. Anslag inom utgiftsområde 13 (M, C, KD)

Jessica Polfjärd (M), Jessika Roswall (M), Christian Holm Barenfeld (M), Désirée Pethrus (KD), Erik Andersson (M) och Fredrik Christensson (C) anför:

I beredningen av regeringens skrivelse 2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid där förslaget om att inrätta en jämställdhetsmyndighet presenterades hade Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna allvarliga invändningar (se bet. 2016/17:AU5). Dessa är fortfarande giltiga, och vi menar att regeringen inte på något övertygande sätt visat på fördelarna med en sådan myndighet. Tvärtom finns det stora risker med att flytta och bryta upp fungerande verksamheter, risk för att uppbyggd kompetens går förlorad och risk för att förlora i effektivitet och fokus. Det man vill åstadkomma med att inrätta en myndighet, bl.a. samverkan och kunskapsinsamling, kan på ett bättre sätt utvecklas utifrån befintliga strukturer.

I våra respektive budgetförslag inom utgiftsområde 13 avvisar vi därför medlen till jämställdhetsmyndigheten och föreslår att befintliga verksamheter såsom den mot hedersförtryck vid Länsstyrelsen Östergötland, verksamheten vid Nationellt centrum för kvinnofrid i Uppsala liksom samordningen av arbetet mot prostitution och människohandel som bedrivs vid Länsstyrelsen Stockholms län ska finnas kvar.

Vi hänvisar till våra respektive särskilda yttranden i detta betänkande där vi presenterar våra anslagsförslag.

3. Anslag inom utgiftsområde 13 (M)

Jessica Polfjärd (M), Jessika Roswall (M), Christian Holm Barenfeld (M) och Erik Andersson (M) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den Moderaterna önskar avstår vi från att delta i beslutet och från att redovisa något formellt motförslag när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 13. Moderaternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. Vi vidhåller vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 13 borde ha begränsats med ca 355 miljoner kronor på det sätt som framgår av Moderaternas motion 2017/18:3901.

Bara hälften av de som har kommit till Sverige som asylsökande har ett jobb nio år efter det att uppehållstillstånd har beviljats. För att hantera det nya utanförskapet anser Moderaterna att det behövs reformer för att rusta människor med kunskap, bättre drivkrafter till jobb och nya vägar till jobb. Klarar vi inte integrationen bättre riskerar vi stora ekonomiska och sociala problem. Insatser måste komma in tidigt, och hinder och onödigt byråkrati måste tas bort. Alla i Sverige ska göra allt de kan för att få jobb och egen försörjning. För att öka efterfrågan på arbetskraft med lägre kvalifikationer föreslår Moderaterna liksom de övriga allianspartierna s.k. inträdesjobb, en förenklad anställning för nyanlända och unga upp till 23 år utan gymnasieexamen (se bet. 2017/18:FiU1).

Moderaterna föreslår vidare en rad förändringar i förhållande till den politik som regeringen föreslår inom utgiftsområde 13. För att understryka vikten av integration och den enskildes ansvar föreslås att alla nyanlända vuxna i Sverige ska omfattas av en integrationsplikt. I denna integrationsplikt ingår förslag om utökad samhällsorientering från 60 till 100 timmar. Samhällsorienteringen ska tydligt befästa att integration är en plikt i Sverige och även belysa vikten av svenska språket, eget arbete samt de rättigheter och skyldigheter som gäller här.

Integrationsplikten innebär också att alla nyanlända vuxna som saknar grundskoleutbildning ska omfattas av en utbildningsplikt. Genom en utbildningsplikt skärps kraven på att fler ska få med sig grundläggande och avgörande kunskaper såsom att läsa, skriva och räkna. För nyanlända inom ramen för etableringsuppdraget föreslår vi också att det sätts av särskilda medel till kombinationsutbildningar (se utg.omr. 14).

Moderaterna anser att etableringsuppdraget i sig är för kort, särskilt för dem som har kort utbildning från hemlandet. För nyanlända invandrare i åldrarna 28–54 år som har en utbildning som motsvarar grundskolan eller lägre föreslår

vi därför att statens ansvar utökas genom att etableringsuppdraget förlängs till tre år.

Moderaterna anser att subventionerade anställningar är en viktig väg in för nyanlända och personer med kort utbildningsbakgrund eftersom de sänker arbetsgivarnas kostnader för att anställa. Vi vill införa ett förenklat regelverk för subventionerade anställningar genom att ersätta flera olika stöd med ett nytt stöd. Detta stöd ska bygga på nystartsjobben som infördes av alliansregeringen (se utg.omr. 14).

Moderaterna vill att det ska löna sig mer att gå från bidrag till jobb. Om den som söker asyl i Sverige tar ett arbete under asyلتiden avräknas i dag hela dagersättningen från den lön man får. Därför föreslår Moderaterna att det införs en jobbstimulans i asylsökandes dagersättning. Asylsökande som arbetar ska kunna tjäna upp till 60 000 kronor per år innan dagersättningen börjar trappas ned (se utg.omr. 8).

När det gäller genomförandet av jämställdhetspolitiken är vi starkt kritiska till förslaget att inrätta en jämställdhetsmyndighet. Ett aktivt jämställdhetsarbete måste bedrivas inom alla relevanta myndigheter för att få genomslag. I det särskilda yttrandet tillsammans med Centerpartiet och Kristdemokraterna motiverar vi vårt ställningstagande att avvisa regeringens förslag om att inrätta en jämställdhetsmyndighet och föreslår att befintliga verksamheter ska finnas kvar. Vi avvisar också regeringens förslag om att inrätta en delegation mot segregation.

4. Anslag inom utgiftsområde 13 (C)

Fredrik Christensson (C) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den Centerpartiet önskar avstår jag från att delta i beslutet och från att redovisa något formellt motförslag när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 13. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. Jag vidhåller min uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 13 borde ha begränsats med ca 405 miljoner kronor på det sätt som framgår av Centerpartiets motion 2017/18:3703.

Enligt Centerpartiet är ett snabbt och välfungerande mottagande av största vikt för den enskilde, för att garantera hög sysselsättning och för att säkerställa god kostnadskontroll i den offentliga sektorn. För att åstadkomma detta krävs det att nyanlända invandrare ges rätt och möjlighet att snabbt få sin kunskap inventerad, validerad och kompletterad. Lika viktigt enligt Centerpartiet är det att nyanlända ges rätt att arbeta från dag ett. En högprioriterad fråga är att bryta klyvningen på arbetsmarknaden – trots högkonjunkturen växer gapet mellan inrikes och utrikes födda och mellan hög- och lågutbildade. Fler enkla jobb måste skapas för att de som står utanför ska kunna komma i arbete. För att öka efterfrågan på arbetskraft med lägre kvalifikationer föreslår Centerpartiet

liksom de övriga allianspartierna s.k. inträdesjobb, en förenklad anställning för nyanlända och unga upp till 23 år utan gymnasieexamen (se utg.omr. 14).

För att få en bättre fungerande etablering krävs det enligt Centerpartiet att etableringsansvaret flyttas från Arbetsförmedlingen till kommunerna och civilsamhället (se utg.omr. 14 och 25).

Centerpartiet föreslår vidare en rad förändringar i förhållande till den politik som regeringen föreslår inom utgiftsområde 13. För att få en bättre fungerande etablering föreslås ökade medel till civilsamhället och en satsning på mer validering. Vidare för att få en bra etablering måste det alltid löna sig att arbeta. Alliansregeringen införde därför ett system där den som jobbar inte förlorar all sin ersättning, utan det fanns en jobbstimulans som medförde att etableringsersättningen trappades ned långsammare. Centerpartiet vill att det alltid ska löna sig att arbeta och föreslår därför att jobbstimulansen i etableringsersättningen återinförs.

Ett sätt att minska kostnaderna för mottagandet, utan att samtidigt lämna människor utan försörjning, är att göra om vissa ersättningar till lån. På samma sätt som studenter försörjer sig med hjälp av studielån bör nyanlända kunna försörja sig med hjälp av lån under sin första tid i Sverige. Centerpartiet föreslår därför att etableringsersättningen, som i normalfallet ges under de två år en etableringsplan gäller, görs om till ett etableringslån. Etableringslånet ska bestå av både en bidragsdel och en lånedel, med samma proportioner som dagens studiemedel. I enlighet med budgetlagens krav på försiktighet föreslås att etableringslånen anslagsfinansieras, vilket gör att övergången från bidrag till lån inte leder till någon utgiftsminskning inom utgiftsområdet även om den förväntade besparingen över tid är stor.

När det gäller genomförandet av jämställdhetspolitiken är jag starkt kritisk till förslaget att inrätta en jämställdhetsmyndighet. Ett aktivt jämställdhetsarbete måste bedrivas inom alla relevanta myndigheter för att få genomslag. I det särskilda yttrandet tillsammans med Moderaterna och Kristdemokraterna motiverar vi vårt ställningstagande att avvisa regeringens förslag om att inrätta en jämställdhetsmyndighet och föreslår att befintliga verksamheter ska finnas kvar. Jag avvisar också regeringens förslag om att inrätta en delegation mot segregation.

5. Anslag inom utgiftsområde 13 (L)

Fredrik Malm (L) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den Liberalerna önskar avstår jag från att delta i beslutet och från att redovisa något formellt motförslag när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 13. Liberalernas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. Jag vidhåller min uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 13 borde ha utökats med ca 1,3

miljarder kronor på det sätt som framgår av Liberalernas motion 2017/18:3809.

En lång tradition av öppenhet gentemot omvärlden har gjort Sverige till ett bättre och rikare land. Det har bidragit till landets utveckling och till ekonomisk tillväxt som har byggt välfärdssamhället. Liberalerna anser att svensk migrationslagstiftning behöver ligga mer i linje med andra europeiska länder, men partiet kan inte acceptera alltför restriktiva och inhumana regler för asylpolitiken. Liberalerna värnar om rätten för barnfamiljer att återförenas även vid tillfälliga uppehållstillstånd. Liberalerna står för en integrations- och migrationspolitik som bygger på lika delar humanism och realism och som fokuserar på jobb och skola och som motverkar parallellsamhällen och hedersvåld. Vi måste ge alla dem som flytt hit möjligheter att också skapa sig en ny framtid här. Det är en av de största uppgifterna vårt land står inför under det kommande årtiondet. Misslyckas det kommer nya generationer att hamna i utanförskap. Vad som krävs är reformer, bl.a. för att även de med låg utbildning och svag förankring i det svenska samhället ska få realistiska chanser att få jobb.

För att öka efterfrågan på arbetskraft med lägre kvalifikationer föreslår Liberalerna liksom de övriga allianspartierna s.k. inträdesjobb, en förenklad anställning för nyanlända och unga upp till 23 år utan gymnasieexamen (se utg.omr. 14). Liberalerna föreslår vidare en rad förändringar i förhållande till den politik som regeringen föreslår inom utgiftsområde 13.

För en bättre etablering föreslår Liberalerna en stärkt och förbättrad samhällsorientering. I förslaget ingår också att hbt-rättigheter ska ingå som en del av samhällsorienteringen. Liberalerna anser att förväntningarna och kraven på att delta i etableringsinsatser måste öka. Liberalerna föreslår därför att ersättningen ska sänkas vid frånvaro på grund av t.ex. vård av barn.

Att frivilligt välja att bli medborgare i Sverige är det yttersta beviset på att man vill bli en del av vårt lands framtid. Medborgarskapet innebär slutet på integrationsprocessen och är inte ett steg på vägen. Genom att uppvärdera medborgarskapets betydelse främjas integrationen. Liberalerna vill införa ett språk- och samhällsprov i samband med ansökan om medborgarskap. Ett sådant prov syftar till att tydliggöra vilka principer som är centrala för vårt demokratiska, sekulära och jämställda samhälle liksom vilka rättigheter och skyldigheter varje individ har i vårt land.

Att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck är en av de viktigaste jämställdhetsfrågorna. Liberalerna föreslår därför att arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck stärks och permanentas genom en särskild satsning om en halv miljard kronor under fyra år. I detta ligger bl.a. att det civila samhället och organisationer som arbetar med hedersfrågor får ökat stöd. Regeringens förslag är i detta avseende inte tillräckligt. Liberalerna föreslår också att det återkommande och med jämna mellanrum görs en nationell kartläggning av omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck.

Ett antal bostadsområden i Sverige präglas av socialt och ekonomiskt utanförskap. Många nyanlända familjer förpassas till storstädernas förorter,

där barn växer upp i trångboddhet, utan att se vuxna gå till jobbet, där bidragsberoendet är stort, där skolresultaten är dåliga. Liberalerna vill motverka en situation där samhällets institutioner i utsatta områden utmanas av parallella strukturer med egen normbildning, ekonomi och rättskipning. I dessa områden trängs liberala värderingar undan och enklaver präglade av religiös fundamentalism, ibland med inslag av hederskultur, fördjupas. I stället för regeringens begränsade satsning och inrättandet av en delegation mot segregation vill Liberalerna återinföra och permanenta ett prestationsbaserat stimulansbidrag på 100 miljoner kronor årligen till kommuner och stadsdelar som aktivt jobbar med att förbättra situationen i områdena. Liberalerna föreslår också att det inrättas ett nationellt råd för ett långsiktigt nationellt samverkansarbete som har ett övergripande ansvar för att samla olika aktörer, sprida goda exempel och följa upp insatser som görs i utsatta områden.

Slutligen anser Liberalerna att det inom diskrimineringsområdet bör göras en kompetenssatsning på hbt-frågor riktad till verksamheter som kommuner och landsting ansvarar för.

6. Anslag inom utgiftsområde 13 (KD)

Désirée Pethrus (KD) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den Kristdemokraterna önskar avstår jag från att delta i beslutet och från att redovisa något formellt motförslag när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 13. Kristdemokraternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. Jag vidhåller min uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 13 borde ha begränsats med ca 932 miljoner kronor på det sätt som framgår av Kristdemokraternas motion 2017/18:3650.

Utgångspunkten för Kristdemokraternas integrationspolitik är att ge människor förutsättningar för att kunna ta ansvar för sitt eget liv. Det offentliga ska sträva efter goda levnadsvillkor för alla invånare samt skapa lika möjligheter för utveckling och förverkligande av livsprojekt. Integration handlar om att ta vara på det humankapital som i dag söker sig till Sverige. Människor ska ges frihet att i möjligaste mån bygga sin framtid efter eget behov. De som söker asyl i Sverige hamnar i dag oftast i en lång period av väntan och passivitet. För en bättre integration krävs en snabbare väg in i samhället.

Kristdemokraterna anser att mottagandet av asylsökande redan från ankomsten behöver ha som syfte att inleda integrationsprocessen i Sverige. Kristdemokraterna föreslår därför att ett asylprogram införs (se utg.omr. 1) där innehållet består av sfi-undervisning, samhällsinformation och arbete eller organiserad sysselsättning. Detta innebär krav på att asylsökande får och ska delta i 15 timmar språkutbildning och nio timmar samhällsorientering per vecka. Utöver utbildningstiden ska asylsökande ha ett arbetskrav på sig om 16

timmar per vecka vid det egna asylboendet. En kraftigt förkortad etableringstid är något som är bra för både den enskilde och samhället i stort. Det bör även införas en möjlighet för asylsökande att kunna arbeta utan avräkning mot dagersättning för inkomster upp till 3 000 kronor brutto (se utg.omr. 8).

Fler enkla jobb måste skapas för att de som står utanför ska kunna komma i arbete. För att öka efterfrågan på arbetskraft med lägre kvalifikationer föreslår Kristdemokraterna liksom de övriga allianspartierna s.k. inträdesjobb, en förenklad anställning för nyanlända och unga upp till 23 år utan gymnasieexamen (se utg.omr. 14).

Kristdemokraterna föreslår vidare en rad förändringar i förhållande till den politik som regeringen föreslår inom utgiftsområde 13. Kristdemokraterna anser att etableringsersättningen ska täcka personens verkliga kostnader för att undvika att kommunen behöver komplettera med ekonomiskt bistånd. Kristdemokraterna föreslår bl.a. att etableringsersättningen sänks med 35 kronor per dag.

När det gäller genomförandet av jämställdhetspolitiken är jag starkt kritisk till förslaget att inrätta en jämställdhetsmyndighet. Ett aktivt jämställdhetsarbete måste bedrivas inom alla relevanta myndigheter för att få genomslag. I det särskilda yttrandet tillsammans med Moderaterna och Centerpartiet motiverar vi vårt ställningstagande att avvisa regeringens förslag om en jämställdhetsmyndighet och föreslår att befintliga verksamheter ska finnas kvar. Kristdemokraterna anser dock att det finns ett behov av samordning på jämställdhetspolitikens område och föreslår i stället en delegation för jämställdhet. Jag avvisar också regeringens förslag om att inrätta en delegation mot segregation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018 utgiftsområde 13:

1. Riksdagen anvisar för budgetåret 2018 ramanslagen under utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2018 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:47 av Robert Hannah (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt råd för utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda återinförandet av stimulansbidrag till utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2815 av Jan Björklund m.fl. (L):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etableringsersättningen ska sänkas vid frånvaro inklusive på grund av vård av barn och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en stärkt och förbättrad samhällsorientering och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett språk- och samhällsprov i samband med ansökan om medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat stöd till kvinnojourer och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättande av fler kvinnojourer med hedersrelaterat våld som särskilt kompetensområde och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommunernas ansvar att upprätthålla handlingsplaner och åtgärdsprogram för arbete mot hedersförtryck och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om länsstyrelsernas insatser för att motverka hedersrelaterat våld och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad stöd till NCK (Nationellt centrum för kvinnofrid) och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3129 av Beatrice Ask m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att permanenta Länsstyrelsen Östergötlands nationella uppdrag att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Nationellt centrum för kvinnofrids verksamhet ska bedrivas vid Uppsala universitet utan avbrott och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3182 av Jessica Polfjärd m.fl. (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utökad samhällsorientering och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3578 av Jan Björklund m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett kompetenslyft till kommuner och landsting och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om frågor om hbt-rättigheter som en del av samhällsorienteringen för nyanlända och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nationella kartläggningar av omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck ska göras återkommande och med jämna mellanrum och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka statliga och kommunala myndigheters arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till organisationer som arbetar med hedersfrågor och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3591 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla nyanlända vuxna ska omfattas av en integrationsplikt och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förlängd etableringstid från två år till tre år för nyanlända i åldern 28 till 54 år med kort utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3608 av Paula Bieler m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1.

2017/18:3625 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en delegation för jämställdhet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3650 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka etableringsersättningen och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka och permanenta den uppbyggda verksamheten mot hedersförtryck på Länsstyrelsen i Östergötlands län och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bibehålla verksamheten Nationellt centrum för kvinnofrid i Uppsala och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bibehålla samordningen för att motverka prostitution och människohandel för sexuella och andra ändamål på Länsstyrelsen i Stockholms län och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avbryta inrättandet av den nya jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en delegation för jämställdhet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3703 av Annika Qarlsson m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1.

2017/18:3789 av Annika Qarlsson m.fl. (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, ska behålla sitt nationella uppdrag som kunskaps- och resurscentrum, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsen i Östergötlands län ska behålla sina uppdrag på delmålsområdet mäns våld mot kvinnor och att de ska permanentas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3809 av Fredrik Malm m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2017/18:3891 av Paula Bieler m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3901 av Jessica Polfjärd m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ökning av samhällsorienteringen för nyanlända från 60 timmar till 100 timmar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättandet av en utbildningsplikt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förlängd etableringstid från två till tre år i vissa fall och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens anslagsförslag

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens			Avvikelse från regeringen		
	förslag	M	SD	C	L	KD
1:1 Etableringsåtgärder	238 430		-238 430	+66 000	+120 000	-39 000
1:2 Kommunersättningar vid flyktmottagande	19 265 374	-1 150 000	-9 632 687	-20 000	+1 015 000	
1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	5 179 320	+882 000	-5 179 320	-156 000	+49 000	-751 000
1:4 Hemutrustningslån	202 863		-202 863			
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	123 786	-10 000	-61 893	-20 540		-11 000
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	72 919	-15 000		-43 000	-15 000	-15 000
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	334 039	+13 500	+50 000	-76 500	-50 000	-2 300
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	80 315	-47 200	-80 315	-80 315		-80 000
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	28 163	-28 163	-28 163			-28 000
4:1 Åtgärder mot segregation	56 000	+19 000	-56 000	-56 000	+49 000	
4:2 Delegationen mot segregation	19 000	-19 000	-19 000	-19 000	-19 000	-19 000
Nya anslag						
99:1 System för språk och samhällstest medborgarskap					+25 000	
99:2 Insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck					+125 000	
99:3 Jämställdhetsdelegation						+13 000
Summa för utgiftsområdet	25 600 209	-354 863	-15 448 671	-405 355	+1 299 000	-932 300

BILAGA 3

Regeringens och oppositionens förslag till beställningsbemyndiganden

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Tidsperiod	Avvikelse från regeringen				
				M	SD	C	L	KD
2:2	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	23 300	2019		±0			
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	100 000	2019		±0			
3:3	Bidrag för kvinnors organisering	28 163	2019		-28 163			
4:1	Åtgärder mot segregation	185 000	2019–2025		-185 000			
Summa beställningsbemyndiganden		242 200		±0	-213 163	±0	±0	±0

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2018 inom
utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända
invandrarers etablering*Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Etableringsåtgärder	±0	238 430
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	±0	19 265 374
1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	±0	5 179 320
1:4 Hemutrustningslån	±0	202 863
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	±0	123 786
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	±0	72 919
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	±0	334 039
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	±0	80 315
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	±0	28 163
4:1 Åtgärder mot segregation	±0	56 000
4:2 Delegationen mot segregation	±0	19 000
Summa för utgiftsområdet	±0	25 600 209

BILAGA 5

Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag	Tidsperiod
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	±0	23 300	2019
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	±0	100 000	2019
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	±0	28 163	2019
4:1 Åtgärder mot segregation	±0	185 000	2019–2025
Summa beställningsbemyndiganden	±0	336 463	

BILAGA 6

Reservanternas anslagsförslag

Reservation (SD)Förslag till beslut om anslag för 2018 inom
utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända
invandras etablering*Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag
1:1 Etableringsåtgärder	-238 430	0
1:2 Kommunersättning vid flyktingmottagande	-9 632 687	9 632 687
1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	-5 179 320	0
1:4 Hemutrustningslån	-202 863	0
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	-61 893	61 893
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	±0	72 919
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	+50 000	384 039
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	-80 315	0
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	-28 163	0
4:1 Åtgärder mot segregation	-56 000	0
4:2 Delegationen mot segregation	-19 000	0
Summa för utgiftsområdet	-15 448 671	10 151 538

BILAGA 7Reservanternas förslag till
beställningsbemyndiganden**Reservation (SD)**Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända
invandrarers etablering*Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag	Tidsperiod
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	±0	23 300	2019
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	±0	100 000	2019
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	-28 163	0	2019
4:1 Åtgärder mot segregation	-185 000	0	2019–2025
Summa beställningsbemyndiganden	-213 163	123 300	